

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Slovenian Forestry Institute
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel: + 386 01 200 78 00 / fax: + 386 01 257 35 89

Poročevalska, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije in Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

V Ljubljani, 2. 11. 2011
Dokument št.: _____

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Slovenj Gradec
Vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov Gorazd Mlinšek
Vorančev trg 1
2380 Slovenj Gradec

Identifikacija lubadarjev v GE Črna-Smrekovca

V Oddelku 08178, GE Črna-Smrekovec, GGO Slovenj Gradec je bil dne 13. septembra 2011 iz režaste feromonske pasti odvzet vzorec za identifikacijo podlubnikov. Past, iz katere je bil odvzet vzorec, se nahaja na travniku na severnem pobočju na približno 1530 m nadmorske višine. Odvzet vzorec hroščev je bil shranjen v medeno žganje. Vzorci so bili pošlat ker podlubniki so izgledali manjši in ožji od osmerozobega smrekovega lubadarja .

Analiza v Laboratoriju za varstvo gozdov Gozdarskega inštituta Slovenije je pokazala, da vzorec vsebuje dve vrsti lubadarja in sicer osmerozobega smrekovega lubadarja *Ips typographus* L. 1758 (Slika 1 in 2) in šesterozobega smrekovega lubadarja *Pityogenes chalcographus* L. 1761 (Slika 3). Hrošči večje vrste *I. typographus* so bili dvakrat bolj številčni kot *P. chalcographus*. Razmerje med samci in samicami pri vrsti *I. typographus* je bilo 1:1. Tudi v lubju so bili rovi od *Ips typographus*.

Osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus* L.) je v Evropi splošno razširjena vrsta. Glavni gostitelj je smreka (*Picea* sp.), lahko pa se pojavi tudi na vrstah iz rodu *Pinus*, *Larix* in *Abies*. Vrsta se razmnožuje v skorji in ličju oslavljenih, poškodovanih ali sveže podrtih dreves in močno ogroža smrekove sestoje po Sloveniji. Hrošči se zalegajo predvsem v debelolubne dele dreves, prenašajo pa tudi glive, predvsem iz rodu *Ceratocystis* in *Ophiostoma*. Simptomi napada so vhodne odprtine z rjavo črvino, enokraki vzdolžni rovni sistemi v skorji, smoljenje dreves, spreminjanje barve krošnje ter odpadanje skorje.

Šesterozobi smrekov lubadar (*P. chalcographus*) je prav tako splošno razširjena vrsta v Evropi. Ima iste gostitelje kot osmerozobi smrekov lubadar, tako da se pogosto pojavljata skupaj, le da vrsta *P. chalcographus* naseljuje bolj tankolubne dele dreves. V skorji oblikuje

zvezdast rovni sistem, ki ga sestavlja 3-8 materinskih hodnikov, ki so dolgi 2-6 cm. Rovi ličink so dolgi 2-4 cm. Napadeno drevo se suši od vrha krošnje navzdol.

Obe najdeni vrsti veljata za najnevarnejša podlubnika na smreki.

Vir:

Grüne S., 1979. Handbuch zur Bestimmung der europäischen Borkenkäfer. Verlag M. & H. Schaper, Hannover

Jurc, M. 2008. Gozdna zoologija. Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljivi gozdne, Ljubljana

Slika 1: Samica vrste *Ips typographus* L. 1758

Slika 2: Samec vrste *Ips typographus* L. 1758

Slika 3: *Pityogenes chalcographus* L. 1761

Sestavil:
dr. Maarten de Groot

Vodja PDP službe:
prof. dr. Dušan Jurc

V vednost:

- Zavod za gozdove Slovenije, Centralna enota, Marija Kolšek , Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- Gozdarska knjižnica